

EKUK STRATEEGIA 2024–2027

SISUKORD

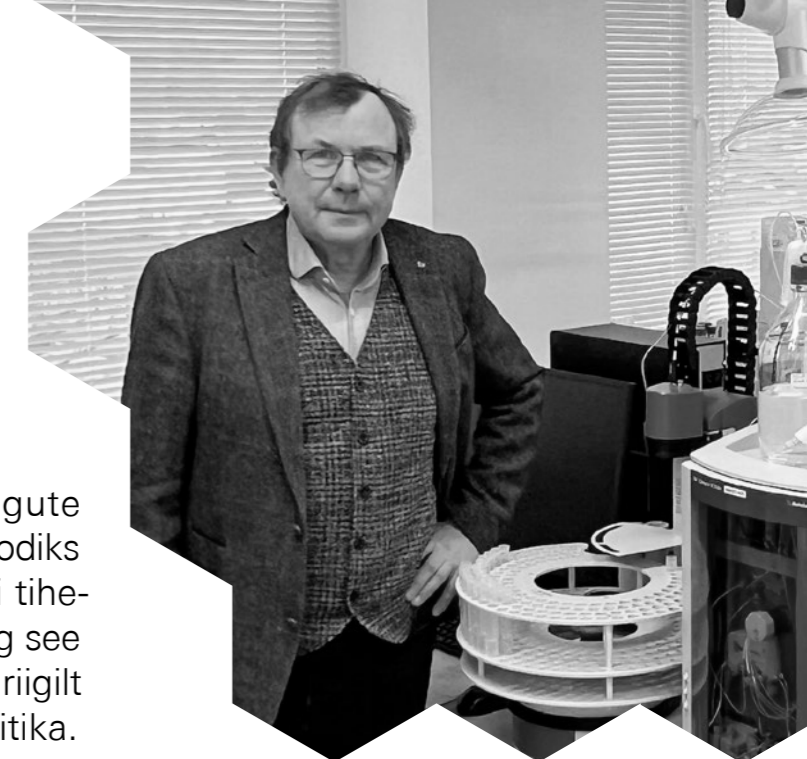
- 3 EESSÕNA
- 4 SISSEJUHATUS
- 6 EKUK PEAMISED ARENGUSUUNAD
- 8 KLIIMAMUUTUSTEGA SEOTUD ANDMETE TEADMUSKESKUS
- 10 PINNA- JA PÕHJAVEE SEISUNDI KOMPLEKSNE HINDAMINE
- 12 VÄLISÕHU KVALITEEDI TIPPTASEMEL JUHTIMISSÜSTEEM
- 14 KVALITEEDI JÄTKUV KÕRGE TASE
- 16 TEADUSPÕHISE KESKKONNA- JA KLIIMAPOLIITIKA EESTKÕNELEJA

STRATEEGIA
2024–2027

Tekstid ja fotod: EKUK
Disainitiim: Design Factory

EESSÕNA

Hoiad käes Eesti Keskkonnauuringute Keskuse (EKUK) uut strateegiat perioodiks 2024–2027. Uus strateegia koostati tihe-
das koostöös EKUKi nõukoguga ning see arvestab lahendustega, mida nõuab riigilt kaasaegne keskkonna- ja kliimapoliitika.

EKUK on aastakümneid olnud keskkonnauuringute ja -analüüside kompetentsikeskus. Uued ajad toovad uusi väljakutseid ka meile. Neist üks suurimaid on luua riigile kompetentne teadmusvaramu kõigis kliimamuutustega seotud küsimustes.

Selles strateegias suuname oma sihid üha komplekssemate lahenduste poole. Meie aastakümnetega juurutatud praktikad peavad jätkuvalt tagama objektiivse ja kontrollitava teabe keskkonnaseisundi ja selle komponentide kohta. Püüdleme selle poole, et meie loodav teave oleks hõlpsamalt kättesaadav ja mõistetav kõigile asjaosalistele.

Kliimaministeriumi ülesandel peab EKUK järgneval neljal aastal oluliselt arendama kasvuhoonegaaside ja välisõhu saasteainete aruandlust, tagamaks selle viimise riigispetsiifilisemaks ning muutes kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärkide täitmise jälgimise läbipaistvamaks. See on suur väljakutse, kuna meie algandmeid kasutatakse kõigi sektorite tegevuste planeerimisel ja tulemuste kontrollimisel.

Aastatega sihikindlalt arendatud organisatsioon, hästi koolitatud pädevad spetsialistid ja kõrge tehniline tase annab hea pidepunkti edukaks arenguks. Kindlad partnerid ning selged eesmärgid peavad tagama püstitatavate eesmärkide saavutamise.

Margus Kört
Juhatuse esimees

SISSEJUHATUS

EKUK on Eesti juhtiv keemiliste ja füüsikaliste uuringutega tegelev äriühing.

Riigi äriühinguna on EKUKi peamine ülesanne olla riigile keskkonnauuringute valdkonna paindlik kompetentsikeskus.

EKUK teeb laboratoorseid analüüse ja uuringuid määrates kindlaks erinevate ainete sisalduse keskkonnas ning aitab välja selgitada keskkonnaprobleemide põhjused. EKUK tagab kvaliteetsed ja usaldusväärsed keskkonnaandmed, nõustab riiki laboratoorseid analüüse ja kompleksuuringuid vajavates küsimustes.

EKUK on riigile kliimamuutustega seonduvate andmete teadmiskeskus, koondades kliimamuutusega seonduvate tegurite andmestikke ning esitades neid nii üldsusele kui poliitikakujundajatele arusaadaval kujul.

EKUK osutab erasektorile kõrge kvaliteediga keskkonnaseisundi, toodete ja materjalide laboratoorsete uuringutega seotud teenuseid. EKUKis on ainulaadne geotehnikakeskus, mis suudab teostada keerukaid ehitusgeoloogilisi uuringuid.

EKUKi strateegia elluviimine ja täitmise jälgimine toimub [detailse rakenduskava](#) abil.

MISSIOON

Oleme pühendunud koostööle looduskeskkonna säilitamisel ja parendamisel. Anname täppis- ja mudeluuringutel põhinevat objektiivset teavet keskkonnaseisundi ja keskkonnale avaldatava surve kohta.

VISIOON

Oleme keskkonna- ja kliimauuringute kompetentsikeskus ning peamine riigi koostööpartner ja nõustaja keskkonnaseisundi komplekshindamisel ja keskkonnavalase toimepidevuse tagamisel.

EKUK PEAMISED ARENGUSUUNAD

EKUK JÄRGMISE PERIOODI
KOLM PEAMIST ARENGUSUUNDA:

KLIIMAMUUTUSTEGA SEOTUD
ANDMETE TEADMUSKESKUS

PINNA- JA PÕHJAVEE SEISUNDI
KOMPLEKSNE HINDAMINE

VÄLISÕHU KVALITEEDI
TIPPTASEMEL JUHTIMISSÜSTEEM

KLIIMAMUUTUSTEGA SEOTUD ANDMETE TEADMUSKESKUS

EKUK on riigi partner rahvusvahelistest kliimakokkulepetest ja ELi õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmisel.

EKUK eesmärk on tagada riigile kõige ajakohasemad teadmised kliimaneutraalsuse poole liikumiseks. Vaid nii saab riik kujundada efektiivset majandus-, keskkonna- ja kliimapoliitikat.

Sellel strateegiaperioodil kavandab EKUK panustada riigispetsiifiliste meetodikate arendamisse, mis võimaldab saada võimalikult täpseid KHG ja õhusaasteainete heitkoguste hinnanguid.

KLIIMAMUUTUSTE TEADMUSKESKUSE LOOMISEKS EKUK:

- töötab välja riigispetsiifilised energeetika, põllumajanduse ja maakasutuse eriheitetegurid
- tagab asjakohased ja kvaliteetsed sisendandmed riigi kliimapoliitika kujundamiseks ja rakendamiseks
- koostab õigeaegselt objektiivsed ja kvaliteetsetel andmetel tuginevad kasvuhoonegaaside aruanded
- on kliimamuutuste mõjudega kohanemise ja kliimaneutraalsele majandusele õiglase ülemineku eestvedajaks

PINNA- JA PÕHJAVEE SEISUNDI KOMPLEKSNE HINDAMINE

Eesti pinnavesi – jõed, järved, meri – ja põhjavesi peavad olema heas seisundis, et toetada elurikkust ning võimaldada säästvat veekasutust. EKUK on riigi partner veemajandusega seotud direktiivide rakendamisel Eestis, teostades kõrge kvaliteediga keskkonnauuringuid.

EKUK on alates 2023. aastast täies mahus nii pinna- kui põhjavee seire vastutav täitja, mis võimaldab hinnata veekogumite seisundit senisest efektiivsemalt.

PINNA- JA PÕHJAVEE SEISUNDI KOMPLEKSSEL HINDAMISEL EKUK:

- realiseerib efektiivsuspotentsiaali, mille lõi seire koondamine ühele täitjale
- arvestab seiretulemuste ja seisundihinnangute interpreteerimisel kliimamuutuste võimalikku mõju veekogumitele
- lisaks laboratorsetele analüüsidele loob süsteemi asjakohasteks hinnanguteks, mis võimaldavad teha järeldusi keskkonnaseisundi ja seda mõjutavate survetegurite kohta
- arendab uusi ja innovaatilisi seiremeetodeid ning modelleerimissüsteeme
- panustab reoveepuhastuse tehnoloogiate edendamisse, et võimaldada heitvee efektiivset taaskasutamist

VÄLISÕHU KVALITEEDI TIPPTASEMEL JUHTIMISSÜSTEEM

Saasteainete sisaldusel õhus on otsene mõju inimeste tervisele, elukvaliteedile ja keskmisele elueale. EKUK on riigi partner õhukvaliteedi juhtimisega seotud nõuete rakendamisel, teostades välisõhu seiret ja vastutades välisõhu kvaliteedi juhtimissüsteemi toimimise eest.

Välisõhu kvaliteedi juhtimissüsteem võimaldab modelleerida õhusaasteainete sisaldust välisõhus ja ebameeldiva lõhnahäiringu esinemissagedust. Sellel strateegiaperioodil parandatakse õhukvaliteedi juhtimissüsteemi kvaliteeti märkimisväärselt.

VÄLISÕHU KVALITEEDI JUHTIMISSÜSTEEMI TIPPTASEMEL TOIMIMISEKS EKUK:

- uuendab ulatuslikult välisõhu seirevõrgustikku kõikides selle peamistes toimepunktides
- integreerib välisõhu seirevõrgustikku kliimamuutuste indikaatorainete mõõtmised, tagades kliimamuutuste teadmusvaramu andmete valideerimise
- arendab õhukvaliteedi modelleerimissüsteemi komponente selliselt, et oleks võimalik õhukvaliteeti arvutuslike meetoditega täpsemalt ja efektiivsemalt hinnata
- loob modelleerimissüsteemi põhjal asukohapõhise isikustatud õhukvaliteedi terviseriskide hindamissüsteemi

KVALITEEDI JÄTKUV KÕRGE TASE

EKUKi tegutsemisvaldkonnast tingituna on ülimalt oluline säilitada ja pidevalt arendada organisatsiooni kvaliteedijuhtimissüsteeme. EKUKi peamiseks tööriistaks on laboratoorne analüüs ja kõrge kvaliteediga andmete tootmine.

EKUKi katselaborid toodavad igapäevaselt suurel hulgal andmeid, mis on objektiivne ning kriitiliselt vajalik lähteinformatsioon keskkonnanõuetele vastavuse hindamisel, kliimamuutusega võitlemisel ning toodete nõuetele vastavuse hindamisel.

Usaldusväärsed katsetulemused on täpsed ja korratavad ning katselabori tegevus peab sealjuures olema tõendatud ja kontrollitav. Seda kõike tagab organisatsiooni tõhus ning järjepidevalt toimiv juhtimissüsteem.

Andmete kvaliteedi kõrget taset hindavad kõik meie partnerid.

Selleks peab EKUKi tegevus olema jälgitav, kontrollitav ja korratav.

STRATEEGIA JÄRGMISEL PERIOODIL EKUK:

- on tiptasemel akrediteeritud katselabor ja pädevuskatsete korraldaja
- kõrge kvaliteedistandardiga loob turul püsiva konkurentsieelise
- tagab juhtimissüsteemi järjepideva ja tõhusa toimimise
- osaleb aktiivselt ja edukalt rahvusvahelistes pädevuskatsetes
- tagab koostööpartnerite ja klientide stabiilselt kõrge rahulolu teenustega
- hoiab organisatsiooni tervise korras ning töötajate pühendumuse kõrge

TEADUSPÕHISE KESKKONNA- JA KLIIMAPOLIITIKA EESTKÕNELEJA

Teaduspõhise sisendi andmine Keskuse vastutusvaldkondades olevates ÜRO ja Euroopa Liidu organisatsioonide töögruppides, kus võetakse konsensuslikult vastu tulevikku suunavad seadusandlikud otsused.

Koos partneritega Eestist ja teistest Euroopa riikidest võtame osa ja juhime LIFE ja Horizon koostööprojekte kliimamuutuse leevendamise, selle mõjuga kohanemise ning keskkonnaseisundi uuringutes.

Toetamaks üldsuse paremat arusaamist keskkonnaseisundist ja kliimamuutustest suurendame senisest aktiivsemalt ja tõhusamalt EKUKi nähtavust mitmesugustes meediakanalites.

STRATEEGIA JÄRGMISEL PERIOODIL EKUK:

- osaleb rahvusvahelistes töörühmades, mis käsitlevad kliimamuutusi, välisõhu kaitset, kütusekvaliteeti, merekeskkonda ja standardiseerimist
- panustab EKUKi ja meie toimevaldkonna avaliku nähtavuse suurendamisse

Eesti
Keskkonnauuringute
Keskus OÜ

tel +372 611 2900
info@klab.ee
klab.ee

Tallinn
Tartu
Jõhvi
Kohtla-Järve
Pärnu

